

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 9Csp/11/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3518200590
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2022:3518200590.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: I. I., L.. XX.XX.XXXX, J. O. XXX, o zaplatenie 2.851,55 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 1.271,84 Eur, a to v mesačných splátkach po 80,- Eur splatných vždy k 15. dňu v každom kalendárnom mesiaci počnúc prvým mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod stratou výhody splátok.

II. V časti prevyšujúcej úrok vo výške 1.271,84 EUR súd žalobu zamietla.

III. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania vo výške 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou voči žalovanému domáhal zaplatenia 2.851,55 Eur titulom nezaplatenej istiny, úroku vo výške 98,16 Eur titulom neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru, úroku z omeškania vo výške 1,- Euro titulom neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru, úroku vo výške 12,90% ročne z nezaplatenej istiny od 30.11.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny a úrokov od 30.11.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania. Uviedol, že so žalovaným uzatvoril dňa 31.01.2017 Úverovú zmluvu č. 377195, na základe ktorej mu poskytol peňažné prostriedky vo výške 3.000,- Eur, ktoré vrátane úrokov sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach, pričom úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný zaplatiť do 25.01.2024. Z dôvodu, že žalovaný porušil zmluvné povinnosti, bol listom zo dňa 29.11.2017 vyzvaný na predčasné splatenie úveru, ktorý neuhradil.

2. Súd prvej inštancie Rozsudkom č.k. 9Csp/11/2018-71 zo dňa 04. júla 2019 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.851,55 Eur, vyčíslený úverový úrok do dátumu predčasnej splatnosti v sume 98,16 Eur, vyčíslený úrok z omeškania v sume 1,- Euro, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.851,55 od 30.11.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 98,16 Eur od 30.11.2017 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach po 120,-Eur splatných vždy k 15. dňu v každom kalendárnom mesiaci počnúc prvým mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, po stratou výhody splátok (výrok I), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II). Rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III).

3. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd Rozsudkom č.k. 17Co/197/2019-110 zo dňa 21. mája 2020, ktorý rozsudok súdu prvej inštancie vo

výroku I. v časti splatnosti priznaného plnenia v splátkach, vo výroku II. a v závislom výroku III. o trovách konania potvrdil. Rozhodol, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

4. Proti časti I. výroku rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd Uznesením č.k. 5Cdo/55/2021 zo dňa 15. júla 2021, ktorý Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 21. mája 2020 č.k. 17Co/197/2019-110 a Rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 04. júla 2019 č.k. 9Csp/11/2018-71 vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II. výrok) a vo výroku o trovách konania (III. výrok) zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom na ďalšie konanie. Vo svojom rozhodnutí poukázal na aktuálnu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, pričom uviedol, že „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ V rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Predmetom právneho posúdenia je tak otázka, či žalobcovi patrí aj úrok vo výške 12,90% ročne z nezaplatených istiny 2.851,55 Eur od 30.11.2017 do zaplatenia.

6. Súd vykonal dokazovanie ohľadom zrušenej časti rozsudku oboznámením listinnými dôkazmi, a to Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX - Pôžička, Prehľadom splácania do predčasného zosplatenia úveru, vyjadrením žalobcu zo dňa 10.09.2021.

7. Žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa 31.01.2017 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX - Pôžička (ďalej len „Zmluva“), v zmysle ktorej mu žalobca poskytol bezúčelový úver vo výške 3.000,- Eur s dohodnutou výškou úrokovej sadzby 12,9% ročne. Tento úver sa žalovaný zaviazal splácať v 84 mesačných splátkach vždy k 25. dňu v mesiaci vo výške 54,60 Eur od 27.02.2017 do 25.01.2024. V čl. 1 bod 1.2. je uvedená výška RPMN 15,89% a priemerná RPMN 13,89%. Žalovaný mal celkovo žalobcovi zaplatiť sumu 4.736,40 Eur. Zmluva, z ktorej žalobca odvodzoval žalobou uplatnené nároky, je svojím obsahom zmluvou spotrebiteľskou, takže na právne vzťahy strán sporu je potrebné aplikovať ustanovenia jednak zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

8. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že žalovanému bola poskytnutá suma úveru 3.000,- Eur, ktorý mal splácať v 84 splátkach po 54,60 Eur, teda zaplatil by spolu 4.586,40 Eur (+ 150,- Eur poplatok za poskytnutie úveru, t.j. celkom 4.736,40 Eur); z čoho suma 3.000,- Eur predstavuje istinu a suma 1.586,40 Eur úrok. Z rozpisu výpočtu zmluvných úrokov vyplýva, že žalovaný do zosplatenia úveru zaplatil na úrokoch sumu 216,40 Eur, dlžný úrok predstavuje sumu 1.370,- Eur (1.586,40 - 216,40). Z tohto úroku už bol priznaný úrok do zosplatenia v sume 98,16 Eur pôvodným Rozsudkom súdu prvej inštancie. Zostáva tak neuhradená suma na úroku 1.271,84 Eur.

9. Z vyjadrenia žalobcu zo dňa 10.09.2021 vyplýva, že žalovaný po zosplatení úveru neuskutočnil žiadnu úhradu na predmetný úrok. Preto žalobca uviedol výpočet úroku, ktorý by žalovaný zaplatil pri riadnom plnení povinností ako cenu peňazí: výška anuitnej splátky 54,60 Eur x 84 počet splátok = 4.586,40 Eur - istina v zmysle zmluvy 3.000,- Eur = 1.586,40 Eur (úrok, ktorý mal žalovaný uhradiť v zmysle zmluvy). Keďže žalovaný uhradil na úrok 216,40 Eur (do zosplatenia úveru; uvedené tiež v Prehľade splácania) a súd už priznal nárok na úrok vo výške 98,16 Eur, tak výška úroku, ktorý by žalovaný zaplatil ako cenu peňazí predstavuje 1.271,84 Eur (1.586,40 - 216,40 - 98,16 = 1.271,84 EUR).

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.2016, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 veta prvá, ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.2016, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.2016, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktorému tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

14. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.2016, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

15. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 2 písm. a/, b/, d/ zákona č. 129/2010 Z. z. účinného ku dňu uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

17. Predmetom sporu už zostalo iba posúdenie, či žalobcovi patria úroky z úveru po tzv. zosplatnení úveru. Zmluva, z ktorej žalobca odvodzoval žalobou uplatnené nároky, je svojím obsahom zmluvou spotrebiteľskou a zároveň sa jedná o spotrebiteľský úver. Pri právnom posúdení je preto potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že zmluva o úvere je absolútnym obchodnozáväzkovým vzťahom, súd na predmetný vzťah aplikoval tiež § 497 Obchodného zákonníka. Žalobca preukázal, že žalovanému poskytol úver v sume 3.000,- Eur, ktorý sa zaviazal žalovaný splácať v dohodnutých splátkach, úver však nespĺcal. Povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v mesačných splátkach, povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy riadne neplnil, žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, na základe čoho sa stal splatným celý dlh žalovaného.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo 16. júna 2020 pripustil kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednaní, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovil názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné (Rozsudok KS BB 17Co 120/2019, KS Košice 6Co 168/2018). Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Pokiaľ dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, následkom čoho došlo k jeho zosplatneniu, platí, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou, dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Inštitút zosplatnenia slúži na ochranu veriteľa, pričom podstata úverového vzťahu a jeho

existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Najvyšší súd prijal záver, podľa ktorého dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednaní, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Najvyšší súd SR však upozornil, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny, nakoľko dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší.

19. V súvislosti s právnou otázkou, či má veriteľ po zosplatnení úveru nárok na zmluvné úroky, je potrebné poukázať aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 s odôvodnením, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky /úroky z poskytnutého úveru/ majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Veriteľovi tak v danom prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru prináleží úrok z istiny iba do termínu konečnej splatnosti úveru, ktorý bol v tomto prípade dohodnutý v zmluve o úvere v lehote 84 mesačných splátok.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX - Pôžička zo dňa 31.01.2017 sa žalovaný zaviazal vrátiť žalobcovi ako veriteľovi poskytnutú istinu vo výške 3.000,- Eur s fixnou úrokovou sadzbou do splatnosti vo výške 12,9%, s RPMN vo výške 15,89% a priemernou RPMN 13,89%. Do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru z 29.11.2017 predstavovala výška istiny 2.851,55 Eur, na jej zaplatenie bol už žalovaný zaviazaný prvostupňovým rozsudkom, zosplatnené a neuhradené úroky boli vo výške 98,16 Eur, na ich zaplatenie bol už žalovaný rovnako zaviazaný, úroky z omeškania v sume 1,- Eur a k povinnosti ich zaplatenia bol už žalovaný zaviazaný. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle vyššie uvedených právnych záverov patrí žalobcovi úrok z úveru v zmluvne dojednanej sadzbe 12,9 % ročne, a to z dlhovanej sumy od 30.11.2017, t. j. odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, do jeho zaplatenia, avšak maximálne vo výške zodpovedajúcej pôvodne dohodnutému úroku, t.j. celkovo sumy 1.586,40 Eur. Z tejto sumy však už žalovaný do zosplatnenia úveru zaplatil na úrokoch sumu 216,40 Eur, dlžný úrok predstavuje sumu 1.370,- Eur (1.586,40 - 216,40). Z tohto úroku už bol priznaný úrok do zosplatnenia v sume 98,16 Eur pôvodným Rozsudkom súdu prvej inštancie. Zostáva tak neuhradená suma na úroku 1.271,84 Eur, ktorú súd umožnil žalovanému splácať v primeraných mesačných splátkach. Podľa lustrácie zo Sociálnej poisťovne je žalovaný poberateľom starobného dôchodku vo výške 453,70 Eur, z ktorého má zrážky vo výške 49,47 Eur, iný príjem nemá. Za primeranú splátku k pomerom žalovaného súd považuje sumu 80,- Eur, ktorú je schopný zaplatiť bez toho, aby ohrozil svoje fungovanie v bežnom živote. Ide zároveň o splátku, ktorú bude platiť popri splátke 120,- Eur na istinu 2.851,55 Eur, ku zaplateniu ktorej bol žalovaný zaviazaný prvostupňovým rozsudkom.

21. V časti, v ktorej sa žalobca domáhal zaplatenia úroku vo výške 12,9% ročne z nezaplatennej istiny 2.851,55 EUR vo výške prevyšujúcej sumu 1.271,84 EUR (ku dňu rozhodovania súdu by už výška úroku z omeškania bola vyššia ako priznaná suma) bola žaloba zamietnutá.

22. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

23. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

24. O nároku na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania súd rozhodol podľa zásady úspechu v spore v súlade s § 255 ods. 1 CSP, § 396 ods. 1, 3 CSP a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozhodnutia. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia súdny úradník v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia tohto rozsudku na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom. Odvolanie spolu s prílohami je potrebné podať v toľkých vyhotoveniach, aby jedno vyhotovenie zostalo na súde a ďalšie vyhotovenia mohli byť doručené ostatným stranám sporu (dvojmo).

V odvolaní je potrebné uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka (uviesť spisovú značku) čo sa odvolaním sleduje. Odvolanie musí byť podpísané.

V odvolaní sa tiež uvedie, proti ktorému rozhodnutiu súdu odvolanie smeruje (uviesť dátum jeho vydania a číslo konania uvedené na prvej strane rozhodnutia v pravom hornom rohu), v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie súdu považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh- zmeny rozhodnutia, zrušenia rozhodnutia).

V prípade nespĺnenia povinnosti uloženej rozsudkom, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitných právnych predpisov.